

RAPORT

Evaluarea accesibilității paginilor web ale instanțelor și autorităților judiciare

 **Campania Națională
pentru o Justiție Sănătoasă**

Chișinău 2022

Prezentul "Raport Evaluarea accesibilității paginilor web ale instanțelor și autorităților judiciare" a fost realizat de Asociația Obștească Centrul pentru Drepturile Persoanelor cu Dizabilități (CDPD) în cadrul proiectului „Îmbunătățirea accesului la justiție pentru persoanele cu dizabilități”, finanțat de Departamentul de Stat al SUA și implementat de Millennium DPI Partners

Autor: Vitalie Meșter, Director executiv CDPD

CUPRINS

Introducere.....	4
Reglementări internaționale și naționale care vizează domeniul accesibilității web.....	5
Concluzii și recomandări.....	Error! Bookmark not defined.
2.1. Existența meniului de navigare pentru asigurarea accesibilității web.....	9
2.2. Evaluarea funcționalității meniului de navigare care asigură accesibilitatea web.....	9
2.3. Descrierea funcționalității meniului de navigare a funcționalității paginilor web.....	10
2.4. Publicarea documentelor într-un format inaccesibil care nu pot fi citite/redate cu ajutorul tehnologiilor asistive utilizate de persoane cu dizabilități de vedere nevăzători.	11
2.5. Recomandări.....	18

ACRONIME

Abbr- Abreviere

AJAX- Asynchronous JavaScript and XML

ARIA- Accessible Rich Internet Applications

dB- decibel

CDPD- Centrul pentru Drepturile Persoanelor cu Dizabilități

CSS- Change the Styling of text Selection

DPI- Development Professionals, Inc

GSM- Generalizare Sistematizare Monitorizare

GSMPJRP- Generalizare, Sistematizare, Monitorizare a Practicii Judiciare și Relații cu Publicul

HTML- Hyper Text Markup Language

Img-Imagine

ISO- International Organization for Standardization

MFC- Management Financiar și Control

ONU-Organizația Națiunilor Unite

Ppt- PowerPoint Template

RP- Relații Publice

SEDP- Secția de Evidență și Documentare Procesuală

SSGMPJRP- Serviciul Sistematizare, Generalizare, și Monitorizare a Practicii Judiciare și
Relații cu Publicul

SQuaRE - Software Quality Requirements and Evaluation

SUA- Statele Unite ale Americii

TIC- Tehnologia informației și a comunicațiilor,

UDF- Universal Disk Format

UE- Uniunea Europeană

URL- Uniform Resource Locator

W3C -World Wide Web

WCAG- Web Content Accessibility Guidelines

XML -Extensible Markup Language

XHTML- eXtensible HyperText Markup Language

Introducere

Accesul la informații este un drept fundamental al omului, iar pentru ca acesta să fie realizat pe deplin, este nevoie de un acces la informații incluziv, un acces facilitat de către instituțiile publice și pentru persoanele cu dizabilități.

Accesibilitatea web se referă la accesul persoanelor cu dizabilități la conținutul web, la un design web care permite persoanelor cu dizabilități să perceapă, înțeleagă, navigheze și să interacționeze cu paginile web în mod eficient și să creeze conținut web. Accesibilitatea web, este asigurată cu scopul de a răspunde nevoilor de informare ale persoanelor cu dizabilități și de a dezvolta instrumente incluzive de comunicare cu publicul larg. Prin urmare, orice persoană care are o anumită dificultate în interpretarea informației, cu ajutorul tehnologiilor asistive, va putea naviga și interacționa cu site-urile autorităților publice. Pentru a spori gradul de acces la informație, aceasta trebuie adaptată și diseminată într-un format cât mai accesibil, astfel încât să fie înțeleasă și să ajungă la cât mai mulți beneficiari. În fiecare zi orice persoană se confruntă cu un flux mare de informații în ceea ce privește accesarea unui serviciu public. Asimilarea acestor informații necesită mobilizarea mai multor aptitudini: de citire, de scriere, de căutare, de înțelegere, de comparare, de selectare, de ierarhizare, de atribuire unei situații concrete. Din motivul că informația destinată publicului larg este oferită într-un format inaccesibil o bună parte din populație (cum ar fi persoane cu dizabilități senzoriale, intelectuale și/sau psihosociale) întâmpină dificultăți de a înțelege și de a utiliza informația necesară pentru a lua o decizie sau a participa la viața socială sau publică. Accesul limitat la informație menține inegalitățile existente, perpetuând obstacolele în realizarea drepturilor omului inclusiv în ceea ce privește asigurarea accesului efectiv la justiție a persoanelor cu dizabilități.

Potrivit art. 2 din Convenția ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități, una dintre obligații care revine instituțiilor de drept în ceea ce privește asigurarea accesibilității fizice și informaționale a sistemului judecătoresc este ”proiectarea produselor, mediului, programelor și serviciilor, conform conceptului de design universal, astfel ca acestea să poată fi utilizate de către toate persoanele, pe cât este posibil, fără să fie nevoie de o adaptare sau de o proiectare specială. Designul universal nu va exclude dispozitivele de asistare pentru anumite grupuri de persoane cu dizabilități atunci când este necesar”¹. Este de menționat că noțiunea „Design Universal” nu este specifică doar arhitecturii, dar și modului de redactare sau prezentare a informațiilor.

În momentul de față accesibilizarea informațiilor reprezintă nu doar o obligație în materia respectării drepturilor omului, ci constituie, în același timp, o posibilitate reală de a reduce inegalitățile existente în societate, generate de barierele cu care se confruntă anumite grupuri în realizarea dreptului de acces neîngrădit la informație. Asigurarea accesibilității informației web trebuie să fie abordată din punct de vedere lingvistic și al dizabilității (atât auditive, vizuale, cât și intelectuale). În această ordine de idei, prin informație se are în vedere orice înscris, mesaj sau date, care sunt comunicate de către instanța judecătorească justițiabililor, iar măsurile întreprinse pentru asigurarea accesului la informație a persoanelor cu dizabilități trebuie să vizeze accesibilizarea textelor scrise, a paginilor web, a formularelor tipizate, precum și a altor instrumente de informare a populației care sunt create pentru publicul larg.

---

¹ Convenția ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități
https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=117839&lang=ro

Convenția ONU privind Drepturile Persoanelor cu Dizabilități art. 9 Accesibilitatea

Potrivi alin.1. al art. 9 “Pentru a da persoanelor cu dizabilități posibilitatea să trăiască independent și să participe pe deplin la toate aspectele vieții, Statele Părți vor lua măsurile adecvate pentru a asigura acestor persoane accesul, în condiții de egalitate cu ceilalți, la mediul fizic, la transport, informație și mijloace de comunicare, inclusiv la tehnologiile și sistemele informatice și de comunicații și la alte facilități și servicii deschise sau furnizate publicului, atât în zonele urbane, cât și rurale. Aceste măsuri, care includ identificarea și eliminarea obstacolelor și barierele față de accesul deplin, trebuie aplicate, printre altele la: ...(b) serviciile de informare, comunicații și de altă natură, inclusiv serviciile electronice și de urgență.”

În conformitate cu alin. 2 al art. 9, Statele Părți vor lua, de asemenea, măsuri potrivite pentru: (a) a elabora, promulga și monitoriza implementarea standardelor minime și instrucțiunilor pentru accesibilizarea facilităților și serviciilor deschise publicului sau oferite acestuia; (c) a asigura părților implicate formare pe probleme de accesibilitate cu care se confruntă persoanele cu dizabilități; (f) a promova alte forme adecvate de asistență și sprijin pentru persoanele cu dizabilități în vederea asigurării accesului acestora la informație; (g) a promova accesul persoanelor cu dizabilități la noi tehnologii și sisteme informatice și de comunicații, inclusiv la Internet; (h) a promova proiectarea, dezvoltarea, producerea și distribuirea de tehnologii și sisteme informatice și de comunicații accesibile, încă din fazele incipiente, astfel încât aceste tehnologii și sisteme să devină accesibile la costuri minime”

Observatiile finale ale Comitetului ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități pe marginea raportului inițial al Republicii Moldova din 18 mai 2017

Comitetul s-a arătat preocupat de faptul că furnizarea tehnologiei și a formatelor de informare și comunicare accesibile, inclusiv citirea ușoară, este extrem de limitată, în special pentru persoanele cu deficiențe de vedere și persoanele cu dizabilități intelectuale. Comitetul a recomandat Republicii Moldova utilizarea formatelor și tehnologiilor de informare și comunicare accesibile persoanelor cu dizabilități, cu o atenție deosebită pentru copiii cu dizabilități în educația incluzivă, inclusiv accesibilitatea web, Braille, formate ușor de citit și simplu de înțeles pentru toate serviciile publice.²

Ghidul „Principiile internaționale și dispoziții diriguitoare privind accesul persoanelor cu dizabilități la justiție” (2020) Principiul 4. Accesul la informație în timp util, în condițiile de egalitate cu ceilalți

Pentru a garanta dreptul la acces în timp util și gratuit la notificări și informații, statele trebuie să se angajeze în procesul de adoptare a legilor, regulamentelor, politicilor și liniilor directorii care să reflecte pe deplin dreptul la notificare la timp și informarea persoanelor cu dizabilități asupra tuturor aspectelor privind procesul judiciar.

Totodată, statele trebuie să garanteze persoanelor cu dizabilități accesul la informații privind sistemul judecătoresc și procesele judiciare prin diferite căi și în formate accesibile cum sunt: limbajul semnelor, Braille, ghiduri în format video și audio, serviciul de consultare și informare la telefon, site-uri accesibile, dispozitive de amplificare și mărire optică a textelor, subtitrare. Asigurarea accesului persoanelor cu dizabilități la toate notificările care necesită răspuns sau

² CRPD/C/MDA/CO/1, Comitetul ONU pentru Drepturile Persoanelor cu Dizabilități, Observații Finale referitoare la Raportul inițial al Republicii Moldova, https://tbinternet.ohchr.org/_layouts/15/treatybodyexternal/Download.aspx?symbolno=CRPD%2fC%2fMDA%2fCO%2f1&Lang=en

acțiune (de exemplu, citații, încheieri, hotărâri, sentințe) prin mijloace/căi și în formate accesibile, menționate mai sus, este de asemenea necesară.

În același timp, statele trebuie să asigure accesul persoanelor cu dizabilități la servicii de suport, în timp real, persoanelor, care în lipsa unui astfel de suport, nu pot înțelege esența notificării și a informației, de exemplu prin implicarea unor interpreți în limbajul semnelor, ghizilor, mediatorilor și facilitatorilor etc.³

Ghidul de accesibilitatea conținutului web (WCAG) 2.1 revizuit din iunie 2018 al Consorțiului World Wide Web

O pagină web dezvoltată în conformitate cu liniile directoare WCAG 2.1 respectă mai multe reguli, subordonate unui set de patru principii: perceptibilitate, operabilitate, ușurință de înțelegere, robustețe. Astfel conform ghidului menționat aceste principii presupun: perceptibilitate informația și componentele interfeței către utilizator trebuie prezentate astfel încât să poată fi percepute prin vâz, prin auz și/sau tactil; operabilitate componentele interfeței și navigația trebuie să fie operabile; comprehensibilitate componentele interfeței și conținutul sunt logice și ușor de înțeles; robustețe conținutul poate fi folosit eficient de către tehnologiile care oferă asistență.⁴

Directiva (UE) 2016/2102 a Parlamentului European și a Consiliului din 26 octombrie 2016 privind accesibilitatea site-urilor web și a aplicațiilor mobile ale organismelor din sectorul public.

Potrivit punctului 2 a Directivei, accesibilitatea ar trebui să fie înțeleasă ca principii și tehnici care trebuie respectate la proiectarea, construirea, întreținerea și actualizarea paginilor web și a aplicațiilor mobile pentru a le face mai accesibile pentru utilizatori, în special pentru persoanele cu dizabilități.⁵

Standardul ISO 25010

Accesibilitatea web înseamnă că persoanele cu dizabilități să poată percepe, înțelege, naviga și interacționa cu web-ul. Conform standardului ISO 25010, accesibilitatea este o caracteristică secundară a utilizabilității, care include dizabilități legate de vârstă. Aceasta ar putea fi măsurată prin utilizarea unui produs de persoanele cu dizabilități, fie prin prezența atributelor de produs care susțin accesibilitatea.⁶

Legea privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități nr. 60 din 30.03.2012

Conform art. 17 este stabilit: (1) În scopul asigurării unei vieți independente persoanelor cu dizabilități, autoritățile publice centrale și locale, organizațiile non guvernamentale, agenții economici, indiferent de forma de organizare juridică, în funcție de competențele lor funcționale, evaluează situația în domeniu și întreprind măsuri concrete pentru a facilita accesul persoanelor cu dizabilități, în condiții de egalitate cu ceilalți, la mediul fizic, la transport, la informație și la mijloacele de comunicare, inclusiv la tehnologia informației și la comunicațiile electronice, la alte utilități și servicii deschise sau furnizate publicului, atât în localitățile urbane, cât și în localitățile rurale, în conformitate cu normativele în vigoare. (2) Identificarea și eliminarea obstacolelor/barierelor față de accesul deplin al persoanelor cu dizabilități trebuie aplicate în special la clădiri,

³ Ghidul „Principiile internaționale și dispoziții diriguitoare privind accesul persoanelor cu dizabilități la justiție” (2020) – recomandări de bune practici privind accesul efectiv al persoanelor cu dizabilități la justiție; https://www.ohchr.org/Documents/Issues/Disability/SR_Disability/GoodPractices/Access-to-Justice-EN.pdf

⁴ WCAG2, Web Content Accessibility Guidelines 2.0, W3C, 2008. Available at: <https://www.w3.org/TR/WCAG20/>

⁵ Directiva (UE) 2016/2102 a Parlamentului European și a Consiliului din 26 octombrie 2016 privind accesibilitatea site-urilor web și a aplicațiilor mobile ale organismelor din sectorul public. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:32016L2102&from=ES>

⁶ ISO/IEC FCD 25010:2010, Software Engineering – Software product Quality Requirements and Evaluation (SQuaRE) - System and software quality models, JTC 1/SC 7 N4522, 2007

drumuri, mijloace de transport și alte utilități interioare și exterioare, inclusiv școli, case, instituții publice și locuri de muncă, la serviciile de informare și comunicare, inclusiv serviciile electronice și de urgență, de asemenea la alte utilități și servicii publice. (3) Proiectarea și dezvoltarea bunurilor, serviciilor, echipamentelor și utilităților se fac în baza designului universal, care presupune o adaptare minimă și la cel mai scăzut cost al acestora, astfel încât ele să răspundă nevoilor specifice ale persoanelor cu dizabilități.

În conformitate cu art. 25 alin. (2) Statul, prin intermediul Ministerului Economiei și Infrastructurii și al altor autorități publice competente, promovează accesul persoanelor cu dizabilități la informație și la mijloacele de informare în masă, precum și la tehnologia informației și la comunicațiile electronice. (4) Autoritățile publice și instituțiile publice au obligația să-și facă accesibile paginile web pentru persoanele cu dizabilități în conformitate cu liniile directoare internaționale în materie de accesibilitate. (5) La achiziția de echipamente și softuri, instituțiile publice vor avea în vedere respectarea criteriului de accesibilitate.⁷

Hotărârea Guvernului Republicii Moldova privind paginile oficiale ale autorităților administrației publice în rețeaua internet nr. 188 din 03.04.2012

Capitolul 1 în pct. 7 stipulează că paginile-web oficiale trebuie să fie adaptate pentru accesarea de pe echipamente mobile (telefon mobil, smartphone), precum și accesarea de către persoanele cu dizabilități prin asigurarea unui sistem de sonorizare a conținutului informațional. Capitolul 2 în pct. 31 menționează că informația pe paginile-web oficiale se publică în conformitate cu legislația în vigoare privind funcționarea limbilor.⁸

Hotărârea Guvernului nr. 723 din 8 septembrie 2017 privind implementarea Programului național de incluziune socială a persoanelor cu dizabilități pentru anii 2017-2022

Obiectivul 6 vizează un set de acțiuni menite să asigure accesibilitatea informației și comunicațiilor pentru persoanele cu dizabilități. Printre rezultatele scontate se regăsesc: accesibilizarea deplină a paginilor web ale administrației publice centrale și a cel puțin 50% din paginile web ale administrației publice locale; toate documentele de politici sectoriale care vizează direct sau indirect persoanele cu dizabilități vor conține acțiuni privind accesibilitatea, acomodarea rezonabilă și nediscriminarea privind accesul la bunuri, servicii, infrastructură, comunicații.⁹

Hotărârea Guvernului nr. 857 din 31 octombrie 2013 cu privire la Strategia națională de dezvoltare a societății informaționale “Moldova Digitală 2020”

Punctul 4.2.2. Pilonul II: Un volum bogat de conținut digital valorificat și servicii publice electronice accesibile, la 42. Obiectiv general vizează crearea condițiilor propice pentru elaborarea și valorificarea conținutului național digital și digitizarea conținutului național existent, precum și implementarea și utilizarea serviciilor electronice. La obiectivul specific „conținutul digital este disponibil, accesibil, utilizat și valorificat” prevede că vor fi elaborate și implementate următoarele programe/documente: programul crearea, dezvoltarea și valorificarea conținutului digital din Republica Moldova. Programul va prevedea acțiuni pentru: f) diversificarea conținutului și adaptarea acestuia pentru accesare de către persoanele cu dizabilități, persoane în etate, etc.

---

⁷Legea privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități nr. 60 din 30.03.2012
https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=94168&lang=ro

⁸ Hotărârea Guvernului Republicii Moldova privind paginile oficiale ale autorităților administrației publice în rețeaua internet nr. 188 din 03.04.2012 https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=94487&lang=ro

⁹ Hotărârea Guvernului nr. 723 din 8 septembrie 2017 privind implementarea Programului național de incluziune socială a persoanelor cu dizabilități pentru anii 2017-2022
https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=101863&lang=ro

Punctul 4.2.3. Pilonul III. Fortificarea capacităților de utilizare TIC – un grad ridicat de utilizare a beneficiilor oferite de acestea pentru toți membrii societății la 43. Obiectiv general prevede creșterea gradului de alfabetizare digitală, dezvoltarea competențelor digitale și a incluziunii digitale. Obiective specifice determină că „3) sunt create condiții propice pentru incluziunea socială în baza serviciilor electronice.” La 3.1) Programul de promovare a incluziunii digitale se stabilește că vor fi prevăzute următoarele acțiuni: d) se vor crea condiții pentru implementarea aplicațiilor și echipamentelor dedicate accesului la servicii electronice pentru persoanele cu dizabilități, persoane în etate etc; e) se vor implementa norme pentru echipamente și soft din perspectiva utilizării lor de către persoanele cu dizabilități.¹⁰

Concluzii și recomandări

CDPD a evaluat din perspectiva asigurării accesibilității web 24 de site-uri a instanțelor și autorităților judiciare, dintre care 15 site-uri ale instanțelor judecătorești, 4 site-uri ale Curților de Apel, site-ul Curții Supreme de Justiție, Portalul Național al Instanțelor de Judecată, site-ul Consiliului Superior al Magistraturii, site-ul Agenției de Administrare a Instanțelor Judecătorești și site-ul Ministerului Justiției. La baza evaluării accesibilității web a instanțelor și autorităților judiciare au stat cele patru principii stabilite conform Ghidului de accesibilitate a conținutului web (WCAG) 2.1.

Cele patru principii stabilite conform Ghidului sunt

Perceptibilitate

Operabilitate

Comprehensibilitate

Robustețe

Potrivit Raportului II și III combinat de Stat al Republicii Moldova privind implementarea Convenției ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități prezentat Comitetului ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități la 20.11.2020, implementarea art. 13 Accesul la justiție.¹¹ ”În anul 2019, în legătură cu dezvoltarea și pilotarea unei noi versiuni a Programului Integrat de Gestionare a Dosarelor, au fost ajustate/completate și unele funcționalități ale Portalului Național al Instanțelor Judecătorești și ale paginii web a Agenției de Administrare a Instanțelor Judecătorești, fiind introdus un meniu de accesibilitate pentru persoanele cu deficiențe de vâz. Actualmente, meniul conține mai multe opțiuni menite să faciliteze navigarea portalului/paginii web de această categorie de persoane, cum ar fi: posibilitatea măririi textului, schimbării culorii de fon a paginii și a contrastului, citirii, voce a textului, măririi cursorului de navigare, evidențierea textului cu alte culori, opririi sau pornirii animațiilor, măririi și/sau micșorării spațiului dintre cuvinte.”

În continuare, conform tabelelor de mai jos, sunt prezentate rezultatele evaluării paginilor web a instanțelor și autorităților judiciare din perspectiva următoarelor 3 domenii.

- Existența meniului de navigare pentru asigurarea accesibilității web.
- Funcționalitatea meniului de navigare care asigură accesibilitatea web.

¹⁰ Hotărârea Guvernului nr. 857 din 31 octombrie 2013 cu privire la Strategia națională de dezvoltare a societății informaționale “Moldova Digitală 2020” https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=49441&lang=ro

¹¹ Raportului II și III combinat de Stat al Republicii Moldova privind implementarea Convenției ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități <https://msmps.gov.md/wp-content/uploads/2020/08/RAPORT-implementare-Conventie-ONU-privind-drepturile-persoanelor-cu-dizabilitati.pdf>

- Publicarea documentelor într-un format inaccesibil care nu pot fi citite/redate cu ajutorul tehnologiilor asistive utilizate de către persoane cu dizabilități de vedere.

2.1. Existența meniului de navigare pentru asigurarea accesibilității web

Nr.	Denumirea instanței /autorități	Existența meniului de navigare ce asigură accesibilitatea web
1	Judecătoria Anenii -Noi https://jbl.instante.justice.md/	○
2	Judecătoria Bălți https://jbl.instante.justice.md/	○
3	Judecătoria Cahul https://jch.instante.justice.md/	○
4	Judecătoria Căușeni https://jcs.instante.justice.md/	○
5	Judecătoria Chișinău https://jc.instante.justice.md/	○
6	Judecătoria Cimișlia https://jcm.instante.justice.md	○
7	Judecătoria Comrat https://jco.instante.justice.md/	○
8	Judecătoria Criuleni https://jcr.instante.justice.md/	○
9	Judecătoria Drochia https://jdr.instante.justice.md/	○
10	Judecătoria Edineț https://jed.instante.justice.md/	○
11	Judecătoria Hâncești https://jhn.instante.justice.md/	○
12	Judecătoria Orhei https://jor.instante.justice.md/	○
13	Judecătoria Soroca https://jsr.instante.justice.md/	○
14	Judecătoria Strășeni https://jst.instante.justice.md/	○
15	Judecătoria Ungheni https://jun.instante.justice.md/	○
16	Curtea de Apel Bălți https://cab.instante.justice.md/	○
17	Curtea de Apel Cahul https://cach.instante.justice.md/	○
18	Curtea de apel Chișinău https://cac.instante.justice.md/	○
19	Curtea de apel Comrat https://cacm.instante.justice.md/	○
20	Curtea Supremă de Justiție https://www.csj.md/	●
21	Consiliul Superior al Magistraturii https://www.csm.md/ro/	●
22	Agenția de Administrare a Instanțelor Judecătorești https://aaij.justice.md/	○
23	Portalul Național al Instanțelor de Judecată https://instante.justice.md/	○
24	Ministerul Justiției http://www.justice.gov.md/	●

- Pagina web dispune de meniu de navigare ce asigură accesibilitatea
- Pagina web nu dispune de meniu de navigare ce asigură accesibilitatea

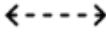

2.2. Evaluarea funcționalității meniului de navigare care asigură accesibilitatea web

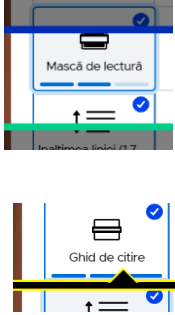

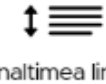

Nr.	Denumirea instanței /autorități	 Contrast +	 URI evidențier	 Text mai mare	 Spațiu text	 Opreți animații	 Dislexie prieten	 Cursor	 Bule de	 Inaltimea linie	 Aliniere text	 Saturare	 Reseteaza to
1	Judecătoria Anenii -Noi	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+
2	Judecătoria Bălți	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+
3	Judecătoria Cahul	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+
4	Judecătoria Căușeni	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+
5	Judecătoria Chișinău	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+
6	Judecătoria Cimișlia	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+
7	Judecătoria Comrat	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+
8	Judecătoria Criuleni	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+
9	Judecătoria Drochia	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+
10	Judecătoria Edineț	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+
11	Judecătoria Hâncești	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+
12	Judecătoria Orhei	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+
13	Judecătoria Soroca	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+
14	Judecătoria Strășeni	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+

15	Judecătoria Ungheni	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+
16	Curtea de Apel Bălți	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+
17	Curtea de Apel Cahul	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+
18	Curtea de Apel Chișinău	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+
19	Curtea de Apel Comrat	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+
20	Agencia de Administrare a Instanțelor Judecătorești	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+
21	Portalul Național al Instanțelor de Judecată	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+

- + funcționalitate activă
- funcționalitate inactivă/neaplicabilă

2.3. Descrierea funcționalității meniului de navigare a funcționalității paginilor web

Simbolul	Denumirea simbolului	Esența/ definiția
 Contrast +	Contrast +	Posibilitatea inversării culorilor inclusiv modificării contrastului vizual în conformitate cu necesitățile individuale a utilizatorului persoană cu dizabilitate de vedere. <ul style="list-style-type: none"> • <i>Inversarea culorii</i>- text alb pe fundal negru/ sau invers • <i>Contrast întuneric</i>-Text în culori galben sau verde pe fundal negru • <i>Contrast lumină</i> Text în culori negru și albastru pe fundal alb
 URI evidențiere	URL evidențieri	Opțiunea evidențierii/ selectării unui fișier, folder sau link, meniuri principale pe pagina web inclusiv de către utilizatori nevăzători cu ajutorul tehnologiilor asistive.
 Text mai mare	Text mai mare	Posibilitatea de a mărire textul și imaginile din pagină
 Spațiu text	Spațiu text	Reprezintă opțiunea prin care poate fi modificat intervalul atât între litere cât și între cuvinte (Spațiu ușor, Distanță moderată, Distanță grea)
 Opriti animațiile	Opriti/Joacă animații	Comanda pentru a activa elimina dezactiva modifica efectele de animație
 Dislexie prietenoasă...	Dislexie prietenoasă /Fonturi lizibili	Comanda care facilitează accesibilitatea web pentru utilizatorii care au dificultăți de citire din cauza problemelor de identificare a sunetelor și a modului în care acestea se raportează la litere și cuvinte. Fontul pentru dislexie (UDF) de la UserWay îmbunătățește lizibilitatea pentru cei cu dislexie și le oferă o experiență fluidă de lectură, adaptată nevoilor lor.
 Cursor	Cursor	Opțiunea care ajută în special utilizatorii cu dizabilitate de vedere pentru a urmări mai ușor textul prin mărirea dimensiunii cursorului,

	<p>Masca de citire de</p> <p>Ghidul de citire de</p>	<p>Masca de citire evidențiază o parte din text</p> <p>Ghidul de citire reprezintă o riglă care ghidează utilizatorul pentru a nu pierde rândul în procesul de lectură.</p>
	<p>Bule de</p>	<p>Butonul care trebuie să permită prezentarea datelor într-o diagramă cu</p>
	<p>Înălțimea liniei</p>	<p>Comanda care permite mărirea spațiului dintre rânduri de la 1,5/1,7/2</p>
	<p>Aliniere text</p>	<p>Butonul care permite alinierea textului: Alinierea la stânga, Alinierea la dreapta, Alinierea la centrul, Alinierea pe toată lungimea.</p>
	<p>Saturare</p>	<p>Comanda care permite modificarea saturației culorilor în Saturație scăzută; Saturație ridicată sau Desaturație a imaginilor de pe pagină.</p>
	<p>Resetează tot</p>	<p>Butonul care permite revenirea la setările inițiale.</p>
<p>Mutați / ascundeți widgetul</p>	<p>Mutați / ascundeți widgetul</p>	<p>Widgetul de accesibilitate UserWay oferă instrumente utile de accesibilitate și opțiuni de modificare a site-ului pentru utilizatorii ce necesită îmbunătățiri de accesibilitate; permite mutarea sau dezactivarea temporară a acestuia. O schimbare permanentă a poziției poate fi făcută doar de administratorul site-ului prin meniul de administrare.</p>

Constatăm că meniul de navigare creat pentru a asigura accesibilitatea web a utilizatorilor-persoane cu dizabilități, a paginilor web supuse evaluării, este funcțional doar în cazul utilizării acestuia pentru a naviga pe pagina principală și sub pagini. În cazul utilizării acestui meniu, pentru a accesa documentele publicate pe paginile web "Accesibilitate meniu" este funcțional doar în cazul rubricilor nouăți. De asemenea acest meniu este funcțional pentru accesarea rubricii galerie foto de pe pagina web a Agenției de Administrare a Instanțelor Judecătorești.

2.4. Publicarea documentelor într-un format inaccesibil care nu pot fi citite/redate cu ajutorul tehnologiilor asistive utilizate de persoane cu dizabilități de vedere nevăzători.

Lista instanțelor de judecată care practică publicarea documentelor pe site în format inaccesibil pentru utilizatori persoane cu dizabilitate de vedere nevăzători .

Instanța de judecată	Denumirea documentului
Judecătoria Anenii -Noi	<p>Organigrama https://jan.instante.justice.md/ro/content/organigrama Regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea Serviciului GSMPJ RP a Judecătoriei Anenii Noi Hotărârea cu privire la aprobarea Ghidului privind relația dintre sistemul judecătoresc din Republica Moldova și mass-media Regulamentul privind publicarea hotărârilor judecătorești Planul anual de acțiuni pentru anul 2022 Planul de achiziții pentru anul 2018 Planul de achiziții pentru anul 2019 Planul de achiziție pentru anul 2022 Raport privind monitorizarea contractelor de achiziții publice pentru anul 2021 Dare de seama privind realizarea achizițiilor publice pentru anul 2021 Raport privind monitorizarea executării contractelor de achiziții publice pentru semestrul I al anului 2020 Raport privind monitorizarea executării contractelor de achiziții publice pentru anul 2020 Raport privind monitorizarea executării contractelor de achiziții publice pentru semestrul I al anului 2021 Raport privind monitorizarea executării contractelor de achiziții publice pentru anul 2021</p>
Judecătoria Bălți	<p>Organigrama https://jbl.instante.justice.md/ro/content/organigrama Raportul anual al Judecătoriei Bălți pentru anul 2021 Părerea justițiabililor privind activitatea Judecătoriei Bălți Cât de accesibilă este Judecătoria Bălți pentru justițiabili? Satisfacția justițiabililor deserviți de Judecătoria Bălți Nivelul de încredere în sistemul judecătoresc a justițiabililor deserviți de Judecătoria Bălți Nivelul de încredere în sistemul judecătoresc a justițiabililor deserviți de Judecătoria Bălți Proiectul bugetului 2021 Raport cu privire la executarea bugetului Judecătoriei Bălți pentru anul 2020 Buget 2018 Planul de achiziții publice pentru anul 2019 Completarea planului de achiziții anul 2020 Achiziții I trimestru 2020 Darea de seamă privind executarea contractelor de achiziții publice pe anul 2020 a Judecătoriei Bălți. Completarea planului de achiziții anul 2021 Raportul privind monitorizarea executării contractelor de achiziții publice pentru anul 2021 Planul de achiziție publică pe anul 2022 Declarația de răspundere managerială 2021 Declarația de răspundere managerială 2020 Dispoziția privind constituirea completelor de judecată pentru anul 2022 Regulament intern al Judecătoriei Bălți Planul anual de acțiuni al Judecătoriei Bălți pentru anul 2021 Raportul anual al Judecătoriei Bălți pentru anul 2021 Registrul riscurilor</p>
Judecătoria Cahul	<p>Organigrama https://jch.instante.justice.md/ro/content/organigrama Ghid privind relația dintre sistemul judecătoresc din RM și Mass-Media Regulament de comunicare internă a Judecătoriei Cahul Regulament cu privire la organizarea și funcționarea SSGMPJRP Lista mediatorilor actualizată din data de 30.11.2021 Planul de activitate al Judecătoriei Cahul pentru anul 2021 Planul anual de acțiuni al serviciului auxiliar pentru anul 2021 Planul anual de acțiuni al secretariatului pentru anul 2021 Planul anual de acțiuni a SSGMPJRP pentru anul 2021 Planul anual de acțiuni a Serviciului resurse umane pentru anul 2021</p>

	<p>Planul anual de acțiuni a SEDP pentru anul 2021 Planul anual de acțiuni a grefierilor pentru anul 2021 Planul anual de acțiuni a asistenților judiciari pentru anul 2021 Planul anual de acțiuni pentru anul 2020 Planul de achiziții a mărfurilor, lucrărilor și serviciilor pentru anul 2022 Judecătoria Cahul Darea de seamă privind executarea contractelor de achiziții publice pe anul 2021 Raport de monitorizare achizițiilor publice semestrul 1 anul 2021 Raport de monitorizare privind executarea contractelor de achiziții pentru anul 2021 Planul de achiziții a mărfurilor, lucrărilor și serviciilor pentru anul 2021 Raport de monitorizare a achizițiilor publice pe anul 2020 Planul de achiziții a mărfurilor, lucrărilor și serviciilor pentru anul 2020 Planul de achiziții a mărfurilor, lucrărilor și serviciilor pentru anul 2019</p>
Judecătoria Căușeni	<p>Organigrama https://jcs.instante.justice.md/ro/content/organigrama Planul de achiziții pe anul 2018 Planul de achiziții al Judecătoriei Căușeni pentru anul 2019 Planul de achiziții a Judecătoriei Căușeni pentru anul 2021 Raport privind executarea bugetului Judecătoriei Căușeni pentru anul 2019 Raport pentru executarea bugetului Judecătoriei Căușeni pentru anul 2020 Regulamentul Judecătoriei Căușeni cu privire la organizarea activității Serviciului Generalizare, Sistematizare, Monitorizare a practicii judiciare și relații cu publicul, /sites/jcs.instante.justice.md/files/Regulament%20SGSMPJ.PDF Politica de comunicare internă și externă a Judecătoriei Căușeni /sites/jcs.instante.justice.md/files/Politica%20de%20comunicare.PDF</p>
Judecătoria Chișinău	<p>Raport privind activitatea Judecătoriei Chișinău pentru perioada ianuarie-iunie 2018 Raportul privind activitatea Judecătoriei Chișinău pentru anul 2017 Raport privind activitatea Judecătoriei Chișinău pentru perioada ianuarie-iunie 2019 Raport privind activitatea Judecătoriei Chișinău pentru perioada ianuarie-septembrie 2019 Raportul privind activitatea Judecătoriei Chișinău pentru anul 2019 Activitatea Judecătoriei Chișinău pentru anul 2020</p>
Judecătoria Cimișlia	<p>Planul Achizițiilor publice pentru anul 2021 Planul Achizițiilor publice planificate pentru anul 2021 (modificat) Planul Achizițiilor publice pentru anul 2021 (modificat) Raport privind monitorizarea contractelor de achiziții publice pentru semestrul I anului 2021 Planul achizițiilor publice pentru anul 2020 Planul achizițiilor publice planificate pentru anul 2021 (modificat) Planul achizițiilor publice planificate pentru anul 2022</p>
Judecătoria Comrat	<p>Limite de alocații bugetare pe anul 2021 Darea de Seamă privind realizarea achizițiilor publice de valoare mică.pdf</p>
Judecătoria Criuleni	<p>Politica de comunicare Regulament Secția de Evidență și Documentare Procesuală Regulament Serviciu Generalizare Sistematizare Monitorizare a Practicii Judiciare și Relații cu Publicul Regulament Serviciu Financiar - Economic Regulament Serviciu Resurse Umane Regulament Serviciu Secretariat</p>
Judecătoria Drochia	<p>Organigrama https://jdr.instante.justice.md/ro/content/organigrama Regulamentul cu privire la organizarea activității Serviciului Generalizare, Sistematizare, Monitorizare a practicii judiciare și relații publice Bugetul judecătoriei Drochia pentru anul 2022 Bugetul judecătoriei Drochia pentru anul 2021 Planul de acțiuni a judecătoriei Drochia pentru anul 2022 Planul de acțiuni a judecătoriei Drochia pentru anul 2021 Declarație privind buna guvernare Planul anual de acțiuni al Judecătoriei Drochia pentru anul 2020 Planul Anual de acțiuni al Judecătoriei Drochia - Anul 2019 Planul anual de acțiuni al Judecătoriei Drochia - 2018 Darea de seamă Nr.1 privind realizarea achizițiilor publice de valoare mică- 2017 Raport cu privire la executarea bugetului Judecătoriei Drochia pentru anul 2017 Planul anual de acțiuni al Judecătoriei Drochia - 2017 Raport cu privire la executarea bugetului Judecătoriei Drochia pentru anul 2016 Calitatea activității judecătorilor cu privire la înfăptuirea actului de justiție pentru 12 luni anul 2021 Judecătoria Drochia</p>

	<p>Calitatea activității judecătorilor cu privire la înfăptuirea actului de justiție pentru 6 luni anul 2021 Judecătoria Drochia</p> <p>Calitatea activității judecătorilor cu privire la înfăptuirea actului de justiție pentru 3 luni anul 2021 Judecătoria Drochia</p> <p>Calitatea activității judecătorilor cu privire la înfăptuirea actului de justiție pentru anul 2020 Judecătoria Drochia</p> <p>Calitatea activității judecătorilor cu privire la înfăptuirea actului de justiție pe 3 luni anul 2019 Judecătoria Drochia</p> <p>Calitatea activității judecătorilor cu privire la înfăptuirea actului de justiție pe 12 luni anul 2018 - sediul Rîșcani</p> <p>Calitatea activității judecătorilor cu privire la înfăptuirea actului de justiție pe 12 luni anul 2018 - sediul Glodeni</p> <p>Calitatea activității judecătorilor cu privire la înfăptuirea actului de justiție pe 12 luni anul 2018 - sediul Central</p> <p>Planul de achiziții al judecătoriei Drochia pentru anul 2022</p> <p>Registru operativ privind evidența contractelor (lei/valuta) la situația din 21.12.20</p> <p>Planul de achiziții al judecătoriei Drochia pentru anul 2020</p> <p>Planul de achiziții al judecătoriei Drochia pentru anul 2019</p> <p>Fișa executării bugetului</p>
Judecătoria Edineț	<p>Politica de comunicare.pdf</p> <p>Regulament secția GSM și RP.pdf</p> <p>Raport privind implementarea sistemului MFC</p> <p>Declarația buna guvernare</p> <p>Declarația buna guvernare ordin</p> <p>Planul anual de acțiuni 2021</p> <p>Planul anual de acțiuni 2021</p> <p>Planul de achiziție al Judecătoriei Edineț pentru anul 2020</p>
Judecătoria Hîncești	<p>Organigrama https://jhn.instante.justice.md/ro/content/organigrama</p> <p>Regulamentul privind organizarea și funcționarea serviciului generalizare, sistematizare, monitorizare a practicii judiciare și relații publice din cadrul Judecătoriei Hîncești. https://jhn.instante.justice.md/sites/jhn.instante.justice.md/files/document/DOC.WORD/Regulamentul%20.....pdf</p> <p>Politica de comunicare internă în cadrul Judecătoriei Hîncești</p> <p>Regulamentul privind organizarea și funcționarea serviciului generalizare,</p> <p>Plan provizoriu de achiziții de mărfuri și servicii pentru anul 2021</p> <p>Darea de seamă a achizițiilor publice pentru 2020</p> <p>Plan provizoriu de achiziții de mărfuri, lucrări și servicii pe anul 2020</p> <p>Plan provizoriu de achiziții de mărfuri, lucrări și servicii pe anul 2019</p> <p>Plan estimat de achiziții de mărfuri, lucrări și servicii pe anul 2017</p> <p>Declarația de răspundere managerială pentru anul 2021</p> <p>Declarația de buna guvernare pentru perioada 2019</p> <p>Raportul privind activitatea judecătoriei Hîncești sediul Ialoveni. Anul gestiunii 2019.</p> <p>Raportul privind activitatea judecătoriei Hîncești sediul Central. Anul gestiunii 2019.</p>
Judecătoria Orhei	<p>Bugetul aprobat pentru anul 2022</p> <p>Executarea bugetului 2021</p>
Judecătoria Soroca	<p>Organigrama https://jsr.instante.justice.md/ro/content/organigrama</p> <p>Politica de comunicare internă și externă a Judecătoriei Soroca</p> <p>Regulamentul cu privire la serviciul de sistematizare, generalizare, monitorizare a practicii judiciare și relații cu publicul</p> <p>Declarația de buna guvernare 2017</p> <p>Declarația de buna guvernare 2018</p> <p>Raport cu privire la executarea bugetului pe 2019</p> <p>Raport cu privire la executarea bugetului pe 2020</p> <p>Planul de achiziție pentru anul 2017</p> <p>Raport privind monitorizarea executării contractelor în I trimestru al anului 2019</p> <p>Planul de achiziție pentru anul 2019</p> <p>Raport privind monitorizarea executării contractelor în II trimestru al anului 2019</p> <p>Raport privind monitorizarea executării contractelor în III trimestru al anului 2019</p> <p>Raport privind monitorizarea executării contractelor în IV trimestru al anului 2019</p> <p>Darea de seamă privind realizarea achizițiilor publice de valoare mică 2019</p>

	<p>Planul de achiziție (modificat) pentru anul 2020</p> <p>Raport privind monitorizarea executării contractelor în I trimestru al anului 2020</p> <p>Raport privind monitorizarea executării contractelor în II trimestru al anului 2020</p> <p>Raport privind monitorizarea executării contractelor în III trimestru al anului 2020</p> <p>Raport privind monitorizarea executării contractelor în IV trimestru al anului 2020</p> <p>Darea de seamă privind realizarea achizițiilor publice de valoare mică 2020</p>
Judecătoria Strășeni	<p>Organigrama https://jst.instante.justice.md/ro/content/organigrama</p> <p>Raportul privind activitatea Judecătoriei Strășeni, sediul Central. Anul gestiunii 2017</p> <p>Raportul privind activitatea Judecătoriei Strășeni, sediul Călărași. Anul gestiunii 2017</p> <p>Raportul privind activitatea Judecătoresei Strășeni, sediul Central. Anul gestiunii 2018</p> <p>Raportul privind activitatea Judecătoriei Strășeni. Anul de gestiune 2020</p> <p>Ian de achiziții pentru anul 2017 a Judecătoriei Strășeni</p> <p>Darea de seamă Achiziții Publice de Valoare Mică anul 2019</p> <p>Darea de seamă Achiziții Publice de Valoare Mică anul 2020</p> <p>Raport privind executarea contractelor 2020</p>
Judecătoria Ungheni	<p>Organigrama https://jun.instante.justice.md/ro/content/organigrama</p> <p>Regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea Secției Sistemizare, Generalizare, Monitorizarea și Relații cu Publicul</p> <p>Regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea secretariatului</p> <p>Regulament de activitate al Judecătoriei Ungheni</p> <p>Ghid de utilizare pentru justițiabili</p> <p>Raport cu privire la monitorizarea contractelor trimestrul III anul 2020</p> <p>Raport cu privire la monitorizarea contractelor pentru trimestrul I anul 2019</p> <p>Raport cu privire la monitorizarea contractelor pentru trimestrul IV anul 2019</p> <p>Raport cu privire la monitorizarea contractelor pentru trimestrul III anul 2019</p> <p>Raport cu privire la monitorizarea contractelor pentru anul 2018</p> <p>Raport cu privire la executarea bugetului Judecătoriei Ungheni pe anul 2017</p> <p>Raport cu privire la executarea bugetului Judecătoriei Ungheni pe anul 2016</p> <p>Raport de executare a contractelor ianuarie - martie 2021</p> <p>Executarea contractelor Ianuarie - Septembrie 2021</p> <p>Calitatea activității judecătorilor cu privire la înfăptuirea actului de justiție pe 12 luni anul 2016</p> <p>Declarația de răspundere managerială</p> <p>Planul de achiziții modificat a Judecătoriei Ungheni pentru anul bugetar 2021</p> <p>Planul de achiziții a Judecătoriei Ungheni pentru anul bugetar 2021</p> <p>Realizarea achizițiilor publice anul 2020</p> <p>Planul de achiziții modificat a Judecătoriei Ungheni pentru anul bugetar 2020</p> <p>Planul de achiziții a Judecătoriei Ungheni pentru anul bugetar 2020</p> <p>Licitația publică 2019</p> <p>Realizarea achizițiilor publice 2019</p> <p>Raport cu privire la monitorizarea contractelor pentru trimestrul II anul 2019</p> <p>Raport cu privire la monitorizarea contractelor trimestrul I anul 2019</p> <p>Planul de achiziții a judecătoriei Ungheni pentru anul bugetar 2018</p> <p>Documentația Standard pentru realizarea achizițiilor publice de bunuri și servicii</p> <p>În atenția operatorilor economici(Caietul de sarcini) - 20.09.2017</p> <p>Anunț Invitație de participare la procedura de achiziție a bunurilor serviciilor prin cererea ofertelor de prețuri - 2017</p> <p>Planul de achiziții a Judecătoriei Ungheni pentru anul bugetar 2016</p> <p>Planul de achiziții a Judecătoriei Ungheni pentru anul bugetar 2015</p> <p>Planul de achiziții a Judecătoriei Ungheni pentru anul bugetar 2014</p> <p>Planul de achiziții a Judecătoriei Ungheni pentru anul bugetar 2013</p> <p>Caietul de sarcini - Mobilier (2018)</p> <p>Anunț de participare - Obiectul achiziții mobilierului</p> <p>Declarația de răspundere managerială</p> <p>Raport privind executarea contractelor încheiate în perioada ianuarie- decembrie 2021</p> <p>Raport privind executarea contractelor ianuarie -septembrie 2021</p> <p>Darea de seamă nr. 1 la realizarea achizițiilor publice de valoare mică</p> <p>Planul anual de acțiuni al Judecătoriei Ungheni pentru anul 2021</p> <p>Raport privind executarea contractelor încheiate în perioada ianuarie-iunie 2021</p> <p>Raport privind executarea contractelor încheiate în perioada ianuarie-martie 2021</p> <p>Evidența cadourilor 2020 inadmisibile</p> <p>Evidența cadourilor 2020 admisibile</p>

Curtea de Apel Bălți	<p>Raport privind monitorizarea contractelor de achiziții publice I semestru 2021</p> <p>Planul (modificat) de achiziții a bunurilor și serviciilor al Curții de Apel Bălți pentru anul 2020</p> <p>Planul de achiziții pentru anul 2019</p>
Curtea de Apel Cahul	<p>Organigrama https://cach.instante.justice.md/ro/content/organigrama</p> <p>Raport cu privire la executarea bugetului Curții de Apel Cahul pentru anul 2021</p> <p>Raport cu privire la executarea bugetului Curții de Apel Cahul pentru anul 2020</p> <p>Raport cu privire la executarea bugetului Curții de Apel Cahul pentru anul 2017</p> <p>Raport cu privire la executarea bugetului Curții de Apel Cahul pentru anul 2016</p> <p>Raport cu privire la executarea bugetului Curții de Apel Cahul pentru anul 2015</p> <p>Raport cu privire la executarea bugetului Curții de Apel Cahul pentru anul 2014</p> <p>Planul de achiziții a Curții de Apel Cahul pentru anul 2022 modificări conform planului de finanțare.</p> <p>Planul de achiziții a Curții de Apel Cahul pentru anul 2022</p> <p>RAPORT privind monitorizarea contractelor de achiziții publice în perioada ianuarie-decembrie 2021</p> <p>Darea de seamă privind realizarea achizițiilor publice de valoare mică 2021</p> <p>Raport privind executarea contractelor încheiate în perioada ianuarie-iunie 2021</p> <p>Raport privind monitorizarea contractelor de achiziții publice în perioada ianuarie-septembrie 2021</p> <p>Planul de achiziții a Curții de Apel Cahul pentru anul 2021, modificări conform planului de finanțare</p> <p>Raport privind executarea contractelor încheiate în perioada ianuarie-martie 2021</p> <p>Planul de achiziții a Curții de Apel Cahul pentru anul 2021, modificări conform planului de finanțare</p> <p>Planul de achiziții a Curții de Apel Cahul pentru anul 2021</p> <p>Raport privind executarea contractelor încheiate în perioada ianuarie-decembrie 2020</p> <p>Darea de seamă privind realizarea achizițiilor publice de valoare mică anul 2020</p> <p>Planul de achiziții a Curții de Apel pentru anul 2020, modificări conform planului de finanțare (decembrie).</p> <p>Planul de achiziții a Curții de Apel pentru anul 2020, modificări conform planului de finanțare (noiembrie).</p> <p>Planul de achiziții a Curții de Apel pentru anul 2020, modificări conform planului de finanțare (octombrie).</p> <p>Planul de achiziții a Curții de Apel pentru anul 2020, modificări conform planului de finanțare (septembrie).</p> <p>Planul de achiziții a Curții de Apel pentru anul 2020, modificări conform planului de finanțare (iulie).</p> <p>Planul de achiziții a Curții de Apel pentru anul 2020, modificări conform planului de finanțare (februarie)</p> <p>Darea de seamă privind realizarea achizițiilor publice de valoare mică anul 2019</p> <p>Planul de achiziții a mărfurilor, lucrărilor și serviciilor pentru anul 2019 modificări conform planului de finanțare</p> <p>Darea de seamă privind realizarea achizițiilor publice de valoare mică anul 2018</p> <p>Darea de seamă privind realizarea achizițiilor publice de valoare mică anul 2017</p> <p>Darea de seamă privind realizarea achizițiilor publice de valoare mică anul 2016</p> <p>Planul de achiziții a mărfurilor, lucrărilor și serviciilor pentru anul 2016</p> <p>Planul de acțiuni cu obiective pentru anul 2022</p>
Curtea de Apel Chișinău	<p>Organigrama https://cac.instante.justice.md/ro/content/organigrama</p> <p>Dispoziția nr. 4 din 27.01.2022, Privind modificarea pct.9 din dispoziția nr.42 din 30.12.2021 privind componența și constituirea completelor de judecată a în cadrul Colegiilor Curții de Apel Chișinău pentru anul 2022</p>

	<p>Dispoziția nr. 3 din 18.01.2021, Privind organizarea activității Curții de Apel Chișinău până la ridicarea stării de urgență</p> <p>Dispoziția nr. 4 din 20.01.2021, privind operarea unor modificări în dispoziția Președintelui Curții de Apel Chișinău cu nr. 8 din 30.12.2020, în partea ce ține de completul de judecată cu nr. 4 din cadrul Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău, care examinează cauza penale.</p> <p>Dispoziția nr. 7 din 15.02.2021, Privind organizarea activității Curții de Apel Chișinău până la ridicarea stării de urgență</p> <p>Dispoziția nr. 10 din 01.03.2021, Privind organizarea activității Curții de Apel Chișinău în perioada 01 martie - 15 martie 2021</p> <p>Dispoziția nr. 33 din 13.09.2021, cu privire la intensificarea supravegherii respectării măsurilor de prevenire a infecțiilor generate de virusul SARS-CoV-2 în cadrul Curții de Apel Chișinău, în contextul situației epidemiologice cu tendință de agravare la nivel național</p> <p>Dispoziția nr. 34 din 17.09. 2021 privind retragerea Dispoziției Președintelui interimar al Curții de Apel Chișinău nr. 29 din 22 iulie 2021 “privind modificarea dispoziției Președintelui Curții de Apel Chișinău nr. 48 din 30 decembrie 2020” și Dispoziției nr. 30 din 28 iulie 2021 „privind corectarea Dispoziției nr. 29 din 22 iulie 2021”</p> <p>Planul de achiziții publice a mărfurilor, lucrărilor și serviciilor pe anul 2020</p> <p>Raport privind monitorizarea contractelor de achiziții publice a Curții de Apel Chișinău pentru 2021</p>
Curtea de Apel Comrat	<p>Regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea secretariatului</p> <p>Raport privind monitorizarea contractelor de achiziții publice încheiate în perioada ianuarie-decembrie 2021</p> <p>Planul de achiziții publice pe anul 2021 (modificat)</p> <p>Raport privind monitorizarea contractelor de achiziții publice încheiate în perioadă ianuarie-septembrie 2021</p> <p>Raport privind monitorizarea contractelor de achiziții publice încheiate în perioada ianuarie-iunie 2021</p> <p>Raport privind monitorizarea contractelor de achiziții publice încheiate în perioada ianuarie-martie 2021</p> <p>Planul de achiziții publice pe anul 2021</p> <p>Darea de seamă privind realizarea achizițiilor publice de valoare mică pentru anul 2020</p> <p>Raport privind executarea contractelor încheiate în perioada ianuarie-decembrie 2020</p> <p>Planul de achiziții publice pe anul 2020 (modificat)</p> <p>Raport privind executarea contractelor încheiate în perioada ianuarie-septembrie 2020</p> <p>Raport privind executarea contractelor încheiate în perioada ianuarie-iunie 2020</p> <p>Raport privind executarea contractelor încheiate în perioada ianuarie-martie 2020</p> <p>Planul de achiziții publice pe anul 2020</p> <p>Darea de seamă privind realizarea achizițiilor publice de valoare mică pentru anul 2019</p> <p>Raport privind executarea contractelor încheiate în perioada ianuarie-septembrie 2019</p> <p>Raport privind executarea contractelor încheiate în perioada ianuarie-iunie 2019</p> <p>Raport privind executarea contractelor încheiate în perioada ianuarie-martie 2019</p> <p>Planul de achiziții publice pe anul 2019</p> <p>Darea de seamă privind realizarea achizițiilor publice de valoare mică pentru anul 2017</p> <p>Planul de achiziții publice pe anul 2017</p> <p>Отчет об административно-организационной деятельности секретариата судебной инстанции за 2020 год</p> <p>План секретариата судебной инстанции на 2020 год</p> <p>Стратегический план деятельности на 2019 - 2021 годы</p> <p>Registrul de evidență a cadourilor admisibile actualizat la data de 01.07.2021</p> <p>Registrul de evidență a cadourilor inadmisibile actualizat la data de 01.07.2021</p>
Agenția de Administrare a Instanțelor Judecătorești	Organigrama https://aaij.justice.md/ro/content/organigrama

Conform tabelului arătat mai sus sunt reflectate documentele publicate pe paginile web a instanțelor judecătorești într-un format inaccesibil cum ar fi imagini, fără a fi dublate cu texte de descriere a imaginii, cât și copiile scanate a documentelor care nu pot fi citite/redate cu ajutorul tehnologiilor asistive folosite de către persoane cu dizabilitate de vedere.

2.5. Recomandări

O pagină web dezvoltată în conformitate cu liniile directoare WCAG 2.0 după cum a fost menționat respectă mai multe reguli, subordonate unui set de patru principii: perceptibilitate, operabilitate, comprehensibilitate /uşurință de înțelegere, robustețe. Pentru fiecare principiu, regulile aparțin uneia din următoarele trei categorii:

- Nivel A - nivelul de conformare minimă a paginii cu WCAG 2.0.
- Nivel AA - nivelul de conformare medie (include conformarea minimă).
- Nivel AAA - nivelul de conformare completă (include celelalte conformări).

În cele ce urmează, sintetizăm aceste reguli într-o listă simplă cu recomandări concrete pentru transpunerea în practică a principiilor, precum și ponturi tehnice pentru dezvoltatori ai paginilor web.

Conform principiului **Perceptibilitate** informația și componentele interfeței către utilizator trebuie prezentate astfel încât să poată fi percepute prin văz, prin auz și/sau tactil.

1. Furnizare de texte alternative pentru orice conținut non-text

1.1. [AAA] Conținut non-text

Toate imaginile și butoanele-imagini trebuie să aibă text alternativ sugestiv.

Imaginilor de fundal le sunt preferate fundaluri generate folosind CSS (variația culorilor de fundal).

În cazul în care se folosesc imagini pentru fundal, acestea trebuie să aibă un text alternativ nul marcat explicit.

Butoanele formularelor trebuie să aibă o valoare descriptivă.

Intrările într-un formular trebuie să aibă etichete text descriptive.

Conținutul multimedia trebuie să fie identificat prin text accesibil descriptiv.

Orice *frame* folosite trebuie să poarte un titlu.

Ponturi utilizate:

ARIA: Se recomandă utilizarea `aria-label`, `aria-labelledby` sau `aria-describedby` pentru a adăuga etichete sau text alternativ. ARIA este un set de attribute care definesc modalități de a face conținutul web și aplicațiile web (în special cele dezvoltate cu JavaScript) mai accesibile persoanelor cu dizabilități. ARIA în aplicații completează HTML, astfel în cât interacțiunile și widget-urile utilizate în mod obișnuit în aplicații pot fi transmise tehnologiilor de asistență atunci când nu există un alt mecanism. De exemplu, ARIA permite widget-uri JavaScript accesibile, indici de formare și mesaje de eroare actualizări de conținut live și multe altele.

Atributul ARIA definește o valoare care etichetează un element interactiv. Attributele ARIA permit modificarea stărilor și proprietăților unui element așa cum sunt definite în arborele de accesibilitate. ARIA modifică doar arborele de accesibilitate, modificând modul în care tehnologia de asistență prezintă conținutul utilizatorilor persoane cu dizabilități de vedere nevăzători. ARIA nu schimbă nimic în ceea ce privește funcția sau comportamentul unui element. Atunci când nu se utilizează un element HTML semantic pentru scopul propus și funcționalitatea implicită trebuie să se utilizeze JavaScript pentru a gestiona comportamentul, focalizarea și stările ARIA.

General: Se recomandă pentru un grup de imagini care trebuie interpretate colectiv, să se adauge un alt non-nul primei imagine pentru a descrie grupul, pentru toate celelalte fiind adăugate explicit texte alternative nule.

HTML este un limbaj de marcare folosit pentru a crea semantica și structura unei pagini web pe când XHTML este un limbaj de marcare ce are aceleași capabilități expresive ca și HTML, dar cu o sintaxă mai strictă.

HTML/XHTML: Pentru creșterea accesibilității, este recomandat ca legăturile să aibă atât o reprezentare textuală, cât și una grafică. Situația poate duce la apariția a două legături către aceeași resursă. Recomandarea este să utilizați un singur element care să conțină atât textul, cât și imaginea, dar imaginea să aibă alt explicit nul.

HTML/HTML: Ca o variantă a cazului anterior, este posibil ca textul alternativ al imaginii să fie non-nul, în cazul în care imaginea este o iconiță care transmite un mesaj vizual. Se recomandă, de exemplu, dacă iconița sugerează că accesarea link-ului duce la deschiderea unui fișier PDF, atunci altă iconiță a imaginii ar trebui să avertizeze utilizatorii nevăzători asupra acestui lucru.

HTML/XHTML: Pentru elemente de tip *applet*, se recomandă ca alternativa de text să fie creată atât folosind atributul *alt*, cât și prin furnizarea unui text în interiorul elementului *applet*. Ambele sunt necesare deoarece suportul oferit pentru elementul de tip *applet* variază între agenții de utilizare.

HTML/XHTML: Pentru imagini folosite pe post de butoane pentru formulare, se recomandă ca textul alternativ să fie furnizat prin intermediul atributului *alt* al elementului *input* de tip *img*. Elementele *input* de tip imagine sunt folosite pentru a crea butoane de trimitere grafice, adică butoane de trimitere care iau forma unei imagini mai degrabă decât a unui text.

HTML/XHTML: Elemente *input* de tip *text*, *checkbox*, *file*, *password*, precum și *elementele textarea și select* se recomandă a fi asociate cu o etichetă utilizând un element de tip *label* al cărui atribut ar trebuie să ia aceeași valoare cu atributul *id* al elementului etichetat. Nu pot fi etichetate în acest fel elemente *input* de tip *submit* și *reset* (care sunt etichetate folosind direct atributul *value*), elemente *input* de tip *img* (care sunt etichetate folosind direct atributul *alt*) sau elemente *input* de tip *button* (care sunt etichetate direct prin conținutul lor).

HTML/XHTML: Pentru cazurile când nu poate fi utilizat un element de tip *label* (fie nu este loc, fie nu are sens), se recomandă de a folosi atributul *title* pentru a eticheta câmpurile de interacțiune cu un formular. Acest atribut este recunoscut de cititoarele de ecran și de către lupele virtuale.

HTML/XHTML: Elementele *object* pot conține alternativa textuală chiar în interiorul corpului lor sau pot conține o imagine/un video care la rândul său să aibă alternativa textuală oferită prin intermediul propriului atribut *alt*.

2. Furnizarea de alternative pentru conținut media temporal

2.1. [A] Conținut audio (fără video) sau conținut video (fără audio).

Orice conținut audio se recomandă să fie însoțit de o transcriere augmentată de elemente descriptive (legate de elemente necesare înțelegerii).

Orice conținut video trebuie însoțit de o descriere audio sau text.

Ponturi utilizate:

General: Alternativa textuală pentru un podcast poate fi scenariul (dacă acesta există), îmbogățit cu descrierea elementelor sonore de fundal.

General: Alternativa textuală pentru o prezentare *ppt* transformată în video fără sunet se recomandă să conțină atât descrierea conținutului slide-urilor, cât și eventualele animații/efecte care sunt necesare înțelegerii.

General: Alternativa audio pentru o prezentare *ppt* transformată în video fără sunet se recomandă să descrie conținutul slide-urilor, precum și explicații pe care prezentatorul le-a adus în sprijinul anumitor puncte de pe acele slide-uri.

HTML/XHTML: Elemente de tip video se recomandă a fi asociate cu elemente de tip *track* în HTML 5. Atributul *src* al elementului *track* poate specifica un fișier care conține descrierea audio a filmului sincronizată cu evenimentele din film. De asemenea, utilizarea mai multor elemente *track* cu surse diferite, poate fi utilă pentru descrieri sau coloane sonore în mai multe limbi.

2.2. [A] Subtitrări (preînregistrat)

Orice conținut audio-video preînregistrat se recomandă să aibă subtitrări sincronizate, cu excepția cazului în care acel conținut audio-video este el însuși o alternativă media la text (trebuie marcat ca atare).

Ponturi utilizate:

HTML/XHTML: Elementul *track* se recomandă a fi folosit pentru a furniza subtitrări unui element video.

- 2.3. [A] Descriere audio sau altfel de alternativă la media (preînregistrat)
Pentru orice conținut audio-video preînregistrat se recomandă să existe o alternativă - o descriere textuală (care este mai mult decât o subtitrare) sau una audio.
- 2.4. [AA] Subtitrări (live)
Orice conținut media în direct, cu o componentă audio, se recomandă să fie însoțit de subtitrări sincronizate.
Ponturi utilizate:
General: există servicii de traducere în timp real care pot fi folosite pentru a genera astfel de subtitrări.
- 2.5. [AA] Descriere audio (preînregistrat)
Pentru orice conținut audio-video preînregistrat trebuie să existe posibilitatea selectării unei coloane sonore alternative, care să conțină descrierea audio a imaginilor prezentate.
- 2.6. [AAA] Limbajul semnelor (preînregistrat)
Pentru orice conținut audio trebuie oferită și interpretarea folosind limbajul semnelor.
- 2.7. [AAA] Descriere audio extinsă (preînregistrat)
Pentru orice conținut audio-video în care fundalul sonor nu are pauze suficient de lungi pentru a permite o descriere audio sincronizată care să fie suficient de cuprinzătoare, se recomandă a fi oferită o variantă media segmentată adecvat pentru a face loc unei descrieri audio extinse.
- 2.8. [AAA] Media alternativă (preînregistrat)
Pentru orice conținut audio-video sau exclusiv video se recomandă să fie oferită și o alternativă descriptivă (text care să poată fi citit de un cititor de ecran).
- 2.9. [AAA] Exclusiv audio (live)
Pentru orice conținut exclusiv audio trebuie să fie oferită și o alternativă media care se bazează pe văz (subtitrări în timp real, video live cu echivalentul în limbajul semnelor etc).

3. Crearea de conținut adaptabil, care poate fi afișat în variate moduri fără a distorsiona sensul informațiilor

- 3.1. [A] Informații și relații
Marcajul semantic în codul HTML va fi folosit adecvat (pentru titluri, liste, emfaze etc.).
Datele se recomandă a fi structurate în tabele cu titluri și sumare.
Intrările în formulare se recomandă a fi marcate cu etichete textuale și grupate adecvat.
[A] Succesiune logică
Ordinea de citire și navigare a paginii trebuie să fie logică; cititoarelor de ecran li se va oferi acces la informații privind ordinea blocurilor din pagină.
- 3.2. [A] Caracteristici senzoriale
Instrucțiunile pentru înțelegerea și operarea conținutului trebuie să nu se bazeze pe caracteristici vizuale ale acestui conținut (e.g., „se găsește pe coloana din stânga” sau „faceți click pe pătratul roșu”). Instrucțiunile pentru înțelegerea și operarea conținutului se recomandă să nu se bazeze pe stimuli auditivi (e.g., „așteptați semnalul sonor”).

4. Augmentarea percepției, pentru ca utilizatorii să vadă sau să audă mai ușori conținutul (inclusiv separarea fundalului de conținutul informațional principal)

- 4.1. [A] Utilizarea culorilor
Culorile nu vor fi folosite ca mijloc unic de transmitere a informațiilor sau de administrare a interacțiunilor cu acestea.
Pentru a distinge legăturile de restul textului, nu este suficient doar să aibă altă culoare, cu excepția cazurilor în care contrastul cu fundalul este de minim 3:1 și acțiunea de selectare sau gravitare în jurul legăturii este însoțită de apariția unui diferențiator (precum sublinierea).
- 4.2. [A] Controlul audio

Dacă o pagină conține audio care rulează automat, se recomandă a fi puse la dispoziției mecanisme incluse în pagină prin care sunetul să poată fi oprit, suspendat, ajustat sau amuțit.

4.3. [AA] Contrastul minim

Textul și imagini ale textelor vor avea contrast minim de 4.5:1.

Textul cu dimensiunea cel puțin 18 sau *textul aldin* cu dimensiunea cel puțin 14 va avea un contrast minim de 3:1.

Se exceptează textul de fundal sau textul din logo-uri de la îndeplinirea acestor condiții.

4.4. [AA] Redimensionarea textului

Pagina trebuie să rămână funcțională și în cazul în care este mărită până la 200% din dimensiunea inițială.

4.5. [AA] Imagini ale unor texte

Dacă o informație poate fi transmisă utilizând doar text (eventual formatat), se va evita folosirea unor imagini care să conțină acel text.

Se exceptează de la această regulă cazurile în care imaginea textului poate fi generată dinamic și individualizată pentru cerințele utilizatorului.

4.6. [AAA] Contrastul accentuat

Textul și imagini ale textelor vor avea un contrast minim de 7:1.

Textul cu dimensiunea cel puțin 18 sau *textul aldin* cu dimensiunea cel puțin 14 va avea un contrast minim de 4.5:1.

Se exceptează textul de fundal sau textul din logo-uri de la îndeplinirea acestor condiții.

4.7. [AAA] Zgomot de fundal redus sau estompat

Zgomotul de fundal al unei conversații trebuie să nu existe sau să poată fi estompat pentru a nu cauza probleme de înțelegere a cuvintelor.

Dacă zgomotul de fundal nu poate fi ajustat, se recomandă ca acesta să aibă un volum cu cel puțin 20 dB mai redus decât cel al conversației.

4.8. [AAA] Prezentare vizuală

Pentru prezentarea vizuală a blocurilor de text se recomandă să existe un mecanism care să permită ajustarea astfel încât următoarele reguli să fie respectate:

- Fundalul și culoarea textului se recomandă a fi selectate de utilizator.
- Lățimea se recomandă să poată fi setată la maximum 80 de caractere pe rând.
- Alinierea textului se recomandă să NU fie făcută simultan la dreapta și la stânga (justified); există persoane cu anumite dizabilități cognitive care pot fi afectate de spațierea inegală dintre cuvinte specifică acestui tip de aliniere a textului.
- Spațierea între liniile unui paragraf trebuie să fie cel puțin 1.5, iar între paragrafe cel puțin 2.5.
- Redimensionarea textului până la 200% din dimensiunea inițială nu trebuie să introducă obligativitatea derulării orizontale a paginii.

4.9. [AAA] Imagini ale unor texte (eliminarea excepțiilor)

Nu se vor folosi niciodată imagini ale unor texte în locul acelor texte.

Conform principiului **Operabilitate** componentele interfeței și navigația trebuie să fie operabile

1. Accesibilitate de la tastatură a tuturor funcționalităților

1.1. [A] Tastatura

- Toată funcționalitatea unei pagini se recomandă a fi accesibilă folosind doar tastatura, cu excepția cazurilor limitate de tehnologie (e.g., tastatura nu permite realizarea desenelor, caz în care se va folosi un dispozitiv tip tabletă sau bloc de desen).
- Această regulă nu interzice și nici nu descurajează utilizarea mouse-ului sau a unor alte forme de interacțiune.
- Dacă o pagină folosește scurtături de tastatură, aceste nu vor intra în conflict cu scurtăturile browser-ului sau ale cititorului de ecran.

1.2. [A] Eliminarea blocajelor tastaturii

Selectarea oricărui element al paginii folosind tastatura (e.g., tasta Tab) nu va duce la blocarea selectorului pe acel element.

1.3. [AAA] Tastatura (eliminarea excepțiilor)

Toată funcționalitatea unei pagini va fi accesibilă folosind doar tastatura, iar pagina nu va avea componente pentru care tastatura nu oferă soluții tehnologice de interacțiune.

2. *Furnizarea unui timp suficient pentru citire și utilizare conținut*

2.1.[A] Ajustabilitatea timpului

- Dacă elementele de conținut ale unei pagini impun limite de timp, atunci trebuie să existe mecanisme care să permită:
  - Oprirea cronometrului
  - Ajustarea cronometrului cu până la de zece ori durata inițială
  - Extinderea duratei, în urma unui avertisment primit cu cel puțin 20 de secunde înainte de expirarea timpului, printr-o acțiune foarte simplă, cel puțin de zece ori.
  - Excepție de timp real, caz în care nu poate fi modificată durata pentru că face parte dintr-un eveniment în timp real.
  - Excepție esențială, caz în care nu poate fi modificată durata pentru că ar invalida activitatea.
  - Excepție de durată foarte lungă, caz în care nu poate fi modificată durata pentru că este de la început mai mare de 20 de ore.

2.2. [A] Facilități de pauză, oprire și ascundere

- Dacă o pagină conține informație care se află în mișcare sau licărește mai puțin de cinci secunde, atunci se recomandă să existe mecanisme care să permită suspendarea, oprirea sau ascunderea acestui conținut.
- Se recomandă ca o pagină nu trebuie să conțină informație care se află în mișcare sau licărește și care durează mai mult de cinci secunde.
- Elementele de conținut care se actualizează automat (e.g., câmp AJAX) trebuie să poată fi oprite, suspendate sau ascunse, iar intervalul de actualizare trebuie să poată fi ajustat de utilizator.

2.3.[AAA] Fără temporizare

- Se recomandă ca conținuturile și funcționalitatea unei pagini nu trebuie să aibă limite de timp.

2.4.[AAA] Întreruperi

- Se recomandă ca întreruperile (e.g., actualizări de pagină, alerte) trebuie să poată fi amânate sau anulate de către utilizator.

2.5.[AAA] Re-autentificare

- În momentul expirării unei sesiuni de autentificare, se recomandă ca utilizatorul să se poată reautentifica și continua lucrul fără pierderea datelor.

3. *Evitarea conținutului cauzator de convulsii*

3.1. [A] Trei sau mai puține impulsuri luminoase

- Se recomandă ca nicio pagină să nu aibă în conținut mai mult de trei impulsuri luminoase pe secundă.
- Excepție fac acele conținuturi ale căror impulsuri nu depășesc pragul de luminozitate al impulsurilor generice și nici pragul de luminozitate al impulsurilor de culoare roșie .

3.2. [AAA] Trei impulsuri luminoase (eliminarea excepțiilor)

- Nicio pagină nu va avea conținut cu mai mult de trei impulsuri luminoase pe secundă.

4. *Furnizarea de instrumente pentru a ajuta utilizatorii să navigheze, să găsească conținut și să determine poziția curentă pe pagina web*

4.1. [A] Salt peste blocuri

- Pe majoritatea paginilor, conținutul principal nu apare primul, ci există numeroase alte legături înaintea acestuia (meniuri ș.a.). O persoană care poate vedea va sări peste acestea și va merge direct la conținutul principal. O persoană care nu poate vedea, însă, va fi nevoită să folosească un cititor de ecran care va trece de fiecare dată (la fiecare încărcare a paginii) și prin conținuturile secundare. Prin urmare, este nevoie ca paginile să ofere un link încorporat care să permită saltul peste blocuri secundare direct la conținutul principal (skiplink).
  - Dacă o pagină are o structură completă de titluri și secțiuni, iar browser-ul permite navigarea pe baza titlurilor, atunci nu mai este nevoie de skiplink.
  - Dacă o pagină folosește cadre titrate adecvat, atunci nu mai este nevoie de skiplink.
- 4.2. [A] Titrarea paginilor
- Paginile trebuie să aibă titluri descriptive și informative.
- 4.3. [A] Ordine de selectare
- Se recomandă ca ordinea de navigare a legăturilor, elementelor etc. să fie logică și intuitivă.
- 4.4. [A] Scopul legăturii (în context)
- Se recomandă ca scopul fiecărei legături să fie determinat doar folosind textul legăturii sau folosind textul legăturii și contextul ei (paragraf, element de listă etc).
  - Legături cu același text care duc în locuri diferite trebuie să poată fi ușor distinse.
- 4.5. [AA] Căi multiple pentru găsirea paginilor pe site
- Se recomandă ca pentru a găsi o pagină pe site, utilizatorul să poată folosi cel puțin două dintre următoarele mecanisme:
    - listă de pagini înrudite,
    - cuprins,
    - harta site-ului web,
    - căutare pe site,
    - lista tuturor paginilor (cu excepția celor care sunt pași intermediari într-un proces).
- 4.6. [AA] Titluri și etichete
- Se recomandă ca titlurile și etichetele elementelor interactive trebuie să fie informative.
  - Titlurile și etichetele cu același text trebuie diferențiate suplimentar.
- 4.7. [AA] Selecție vizibilă
- Trebuie să fie clar vizibil ce element al paginii este selectat la un moment dat.
- 4.8. [AAA] Locate într-o structură complexă
- Dacă pagina curentă este parte a unei structuri complexe (e.g., parte a unui formular cu mai multe pagini înlănțuite) trebuie specificată clar poziția paginii în această structură complexă
- 4.9. [AAA] Scopul legăturii (fără context)
- Scopul oricărei legături trebuie identificat doar din textul acesteia.
  - Nu trebuie să existe două legături cu același text.
- 4.10. [AAA] Titrarea secțiunilor
- Se vor utiliza titluri informative pentru secțiuni oriunde acest lucru este posibil.
- Conform principiului **Comprehensibilitate** componentele interfeței și conținutul sunt logice și ușor de înțeles astfel:
1. Textul este lizibil și ușor de înțeles
    - 1.1. [A] Limba utilizată pe pagină
      - Se recomandă ca limba implicată a conținutului paginii trebuie specificată în codul paginii.
      - Pont: Trebuie utilizat atributul HTML *lang*.
    - 1.2. [AA] Limba utilizată de părți ale paginii
      - Dacă un conținut de pe pagină utilizează altă limbă decât cea implicată, acest lucru trebuie specificat în cod.
      - Pont: Trebuie utilizat atributul HTML *lang*.
    - 1.3. [AAA] Cuvinte neobișnuite
      - Se recomandă ca cuvintele care sunt ambigue, necunoscute sau folosite în mod tehnic trebuie să fie definite prin text adiacent, printr-o listă de definiții, un glosar etc.
    - 1.4. [AAA] Abrevieri

- Trebuie să existe un mecanism pentru identificarea formei extinse a unei abrevieri.
- Pont: Se recomandă ca la prima folosire la unei abrevieri a fi folosit elementul HTML abbr pentru a o explica; de asemenea, orice utilizare a unei abrevieri pa fi făcută sub forma unei legături care trimite la glosar.

1.5. [AAA] Nivelul de complexitate al textului

- Dacă textul necesită o alfabetizare funcțională mai ridicată decât cea pe care o posedă în medie un absolvent de clasa a X-a, trebuie furnizată o alternativă mai ușor inteligibilă.

1.6. [AAA] Pronunția

- Dacă pronunția unui cuvânt este esențială pentru a înțelege sensul său, se recomandă a fi furnizată imediat după cuvânt (transcriere fonetică) sau printr-o legătură la glosar.

2. *Paginile web apar și sunt folosite în mod predictibil*

2.1. [A] Transformarea paginii în momentul selectării

- Se recomandă ca la selectarea unei componente a paginii nu trebuie să se inițieze o schimbare de context.

2.2. [A] Transformarea paginii în momentul introducerii de date

- Se recomandă ca la interacționarea cu orice element interactiv al interfeței nu trebuie să se producă o schimbare de context automată.
- Se recomandă ca orice schimbare de context datorată unei interacțiuni trebuie anunțată în avans.

2.3. [AA] Consistență în procesul de navigare

- Se recomanda ca legăturile de navigare care se repetă pe pagini trebuie să rămână neschimbate pe tot cuprinsul site-ului web.

2.4. [AA] Consistență în procesul de identificare

- Elementele care au aceeași funcționalitate pe mai multe pagini trebuie să poată fi identificate consistent.

2.5. [AAA] Transformarea paginii (eliminarea excepțiilor)

- Se recomanda ca schimbările de context trebuie să demareze doar la cererea utilizatorului.
- Trebuie să existe un mecanism care să permită oprirea oricăror schimbări de context.

3. *Asistență la introducerea datelor*

3.1 . [A] Identificarea erorilor

- Se recomandă elemente ale unor formulare care sunt obligatorii (precum și restricții de format) trebuie marcate și explicitate în etichete.

3.2. [A] Etichete sau instrucțiuni suficiente

- Pentru cazurile în care este necesară o acțiune din partea utilizatorului (e.g., introducerea unor date) trebuie furnizate etichete, instrucțiuni și chiar exemple (unde este posibil) care să fie cuprinzătoare .

3.3. [AA] Sugerare soluții pentru rezolvare erori

- Dacă sunt utilizate, erorile de validare trebuie marcate clar și este obligatoriu ca utilizatorului să i se dea posibilitatea de a accesa rapid elementul cu probleme, de a repara problema și de a retrimite formularul.

3.4. [AAA] Ajutor contextual

- Orice acțiune pe care o poate efectua utilizatorul trebuie să fie însoțită de explicații adiacente suficient de informative.

3.5. [AAA] Prevenirea erorilor (completă)

- Pentru orice pagină pe care se pot introduce date, trebuie să existe toate mecanismele necesare pentru reversibilitate, verificare și confirmare.

Conform principiului **Robustețe** conținutul poate fi folosit eficient de către tehnologiile care oferă asistență

1. *Maximizarea compatibilității cu tehnologiile care oferă asistență*

1.1. [A] Interpretare semantică

- Conținuturile realizate în limbaje de marcare (e.g., XML) trebuie să aibă o structură completă, cu ramurile arborelui clar și complet marcate, fără atribute duplicate, cu identificatori unici pentru elemente.

- Pont: W3 pune la dispoziție un validator de conținut: <https://validator.w3.org/>

1.2. [A] Nume, rol, valoare

- Se recomandă ca limbajele de marcare să pună la dispoziție convenții pentru maximizarea abilității de interpretare semantică a conținutului.

- Folosind aceste limbaje, se recomandă ca tuturor elementelor de interfață să li se atribuie programatic nume și roluri, dar și stări/proprietăți/valori implicite pentru orice element pe care l-ar putea modifica un utilizator.